

Statenmededeling

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst Amer Warmtenet

Datum

23 januari 2018

Documentnummer

GS: 4295359

PS: 4308991

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De ondertekening door de provincie van de samenwerkingsovereenkomst Amer Warmtenet samen met de stakeholders.

Aanleiding

Het Uitvoeringsprogramma energie richt zich op het verduurzamen van de energievoorziening. In het Warmteplan Brabant is dat uitgewerkt voor warmte, wat circa 50% van de energievraag beslaat.

In het Warmteplan is de verduurzaming van het Amernet als een van de zes speerpunten opgenomen. Het Amernet is het warmtenet van Ennatuurlijk dat vooral in Tilburg en Breda warmte levert aan circa 40.000 woningen.

Ennatuurlijk levert daarnaast ook warmte aan zakelijke afnemers, met name tuinders. De geleverde warmte is momenteel grotendeels restwarmte van de elektriciteitsproductie in Amercentrale. Om de energievoorziening in het warmtenet te verduurzamen en toekomstbestendig te maken zijn de stakeholders eind 2015 met elkaar het gesprek aangegaan. Dat zijn:

- Ennatuurlijk, eigenaar van het warmtenet en leverancier van de warmte.
- Gemeenten: Tilburg en Breda. Ook Oosterhout, Drimmelen, Geertruidenberg en Dongen waar een beperkt aantal aansluitingen op het warmtenet is.
- De afnemers van warmte: woningcorporaties, bewonerscollectieven, tuinders.
- Enexis.
- Provincie.

De stakeholders hebben het afgelopen jaar een gezamenlijke visie vastgesteld. In die visie is een stip op de horizon in 2040 gekozen: de geleverde warmte is volledig duurzaam, voor minimaal 80% decentraal opgewekt en het warmtenet

is efficiënt. Om de visie te gaan realiseren is een werkplan opgesteld, dat de omslag van proces naar uitvoering concreet maakt. In de samenwerkingsovereenkomst is de gezamenlijke ambitie van partijen vastgelegd. Daarover informeren we uw Staten graag.

Datum

23 januari 2018

Documentnummer

GS: 4295359

PS: 4308991

Bevoegdheid

De samenwerking is een uitwerking van deze speerpunt zoals dat in het warmteplan is beschreven. De uitvoering is een bevoegdheid van GS, uw Staten hebben hierin een controlerende rol.

Kernboodschap

1. Partijen werken ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid samen aan het toekomstbestendig Amer Warmtenet

Nu de gezamenlijke visie is vastgesteld en er een werkplan ligt, komt het erop aan de plannen te realiseren. Daarbij is inzet van alle partijen nodig, waarbij ieder zich realiseert dat verschillende partijen hierin verschillende rollen vervullen, ook met verschillende zwaarte. We verwachten bijvoorbeeld van een vrijwilligersorganisatie als bewonerscollectief inzet die inzicht geeft hoe bewoners erin staan; van b.v. een woningbouwcorporatie verwachten we meer uitvoerende acties. In deze samenwerking is dus niet één partij die verantwoordelijk is voor het eindresultaat, dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De rol van de provincie is hierin partijen bij elkaar brengen en het bewaken van het bovenlokale belang. Daaraan geeft de provincie invulling met het voorzitterschap van de stuurgroep. Dit voorzitterschap levert overigens geen formele bevoegdheden.

2. Partijen werken samen aan vier sporen om het Amernet toekomstbestendig te maken:

2.1. Verduurzamen centrale bron.

Voorlopig zal er nog een centrale bron nodig zijn om een groot deel van de warmte te leveren. Doel is om de centrale bron op korte termijn in ieder geval deels te verduurzamen. Met de overschakeling van kolen naar biomassa in de Amercentrale is daarin al een grote stap gezet. Conform het geluid van uw Staten, zijn wij geen voorstander van biomassabijstook in de Amercentrale, maar achten wij het nog altijd beter dan het verbranden van kolen.

2.2. Overgang naar decentrale duurzame bronnen.

Decentrale bronnen hebben een voorkeur omdat deze voor de afnemers beter herkenbaar zijn en vanwege een grotere flexibiliteit om in te spelen op lokale veranderingen in vraag en aanbod van warmte. De omschakeling van een centrale warmtebron naar decentrale warmtebronnen kan technisch en organisatorisch niet in een paar jaar worden uitgevoerd. De omschakeling zal geleidelijk plaatsvinden en daarom moet hier nu al mee gestart worden. Er zijn vergevorderde

plannen om geothermie in te zetten, ook wordt gekeken naar restwarmte van bedrijven en inzet van warmte van lokale biomassa.

2.3. Verbeteren van efficiëntie.

Om efficiënt om te gaan met energie, en om concurrerend te blijven moet het warmtenet (blijvend) werken aan efficiëntieverbetering. Ennatuurlijk heeft hierin de primaire verantwoordelijkheid, maar om hierin goede voortgang te realiseren is een gezamenlijke aanpak met meerdere partijen nodig. Bijvoorbeeld: voor de geleidelijke omschakeling naar een lagere temperatuur in het warmtenet zijn ook aanpassingen in de woningen nodig. Daarbij is de medewerking van woningeigenaren essentieel.

2.4. Het vergroten van draagvlak voor warmtenetten.

De participatie van bewonerscollectieven in dit traject en het feit dat de warmteleverancier ook open staat voor hun input, maakt dit project uniek. Partijen gaan ook onderzoeken of financiële participatie van bewoners in het warmtenet of opwekking van warmte een aantrekkelijke optie is. Dat zal het draagvlak voor het warmtenet vergroten (vergelijkbaar met de dorpsmolen), wat belangrijk is omdat het imago van warmtenetten niet bij iedereen positief is. Met de vergroting van het draagvlak kan dit project de weg bereiden voor andere warmtenetten. Landelijk worden warmtenetten namelijk gezien als een belangrijk alternatief voor aardgas. Het draagvlak voor warmtenetten is op dit moment echter te klein om op grote schaal nieuwe warmtenetten aan te gaan leggen.

3. *Partijen moeten nog veel keuzes maken voor het realiseren van de doelen.*

De eindsituatie staat nog niet vast, partijen moeten nog veel onderdelen invullen. Belangrijke onzekerheden zijn b.v. de mate en snelheid waarin geothermie kan voorzien in de warmtevraag; of b.v. zonnecollectoren op rendabele wijze warmte kunnen leveren (met seizoensopslag) en hoe lang de Amercentrale zal fungeren als centrale warmtebron.

Er is per 1 januari 2018 een programma-regisseur benoemd die tot taak heeft om het proces voor het toekomstbestendig maken van het Amer warmtenet aan te jagen en te bewaken. Mogelijk zullen we niet een voor iedereen ideale uitkomst kunnen realiseren. Maar dat iedereen er nu de schouders onder wil zetten is al een grote meerwaarde en de beste garantie dat we tot een optimaal resultaat komen.

Consequenties

1. *De samenwerkingsovereenkomst draagt bij aan de verduurzaming van de energievoorziening van het Amernet en hiermee geven we invulling aan dit speerpunt uit het Warmteplan.*

In het Warmteplan is verduurzamen van het Amernet als een van de speerpunten opgenomen. Als doel is daarbij gesteld om in 2020 0,7 PJ duurzame warmte te laten leveren. Dit doel komt met de samenwerking ruimschoots binnen bereik.

Datum

23 januari 2018

Documentnummer

GS: 4295359

PS: 4308991

2. *Door deze samenwerkingsovereenkomst zijn we betrokken bij de continuïteit van de warmtelevering aan de inwoners en bedrijven.*

Het regeerakkoord spreekt over vervroegde sluiting van centrales, maar geeft geen duidelijkheid welke centrales daaronder vallen. Mocht de Amercentrale op korte termijn moeten sluiten, dan blijft Ennatuurlijk verantwoordelijk voor de warmtelevering. Het Rijk is verantwoordelijk voor de financiële gevolgen van een vervroegde sluiting, maar het is goed dat de lokale overheden bij de ontwikkeling hiervan betrokken zijn en hierin kunnen meedenken. Door nu al betrokken te zijn bij de ontwikkelingen, kunnen de overheden die rol beter invullen.

Datum

23 januari 2018

Documentnummer

GS: 4295359

PS: 4308991

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

De ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst heeft op 18 januari plaatsgevonden. Daarbij was de pers en een brede groep van stakeholders aanwezig.

Vervolg

Wanneer we in dit proces een volgende mijlpaal hebben bereikt, zullen wij uw staten daarvan op de hoogte brengen. Het is op dit moment nog te vroeg om daar een termijn aan te koppelen.

Bijlagen

Bijlage 1 Organogram van de samenwerking Amernet

Bijlage 2 Schema Doelen en Inspanningen samenwerking Amernet

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

M.J.A. van Bijnen

Opdrachtgever: mevrouw N. Wester, (073) 681 27 02, nwester@brabant.nl,
afd. Projecten- en Programmamanagement C van cluster Natuur en Milieu.

Opdrachtnemer: de heer J.M. van der Velden, (073) 680 87 90,
jvdvelden@brabant.nl, afdeling Advies en Specialisme B van cluster Natuur en
Milieu.

Datum

23 januari 2018

Documentnummer

GS: 4295359

PS: 4308991